

Atlas Wyborczy Polski

Termin: 2011-12-01 - 2015-05-31

Kierownik: [Mariusz Kowalski](#)

Wykonawcy: Aleksandra Deręgowska, [Mariusz Kowalski](#), [Przemysław Śleszyński](#), [Grzegorz Węclawowicz](#), [Rafał Wiśniewski](#)

Instytucja zamawiająca: Narodowe Centrum Nauki

Numer projektu: 2011/01/B/XS5/05898

(projekt własny)

Dzięki transformacji ustrojowej od systemu komunistycznego do demokracji parlamentarnej, niektóre subdyscypliny nauki, wykreślone przez blisko pięćdziesiąt lat PRL, mogły ponownie znaleźć przynależne im miejsce. Jedną z nich są przestrzenne zróżnicowania i uwarunkowania zachowań wyborczych, zwane potocznie geografiami wyborczą. Po 1989 roku wyniki kolejnych głosowań prezydenckich, parlamentarnych czy samorządowych, spotykają się ze spektakularnym zainteresowaniem opinii publicznej. Moment ich prezentacji w tzw. wieczorach wyborczych gromadzi bardzo liczną widownię. Równocześnie komentarze te i analizy mają charakter wrywkowy i ulotny. Niekiedy mamy do czynienia wręcz z błędnymi tezami, które padają z ust komentatorów mało zorientowanych w omawianej problematyce. To ostatnie jest być może efektem niewielkiej ilości dostępnych na rynku pogłębionych, kompleksowych analiz przestrzennych i regionalnych. Niewiele lepiej wygląda także sytuacja z powszechnym dostępem do statystycznokartograficznej dokumentacji kolejnych głosowań. „Suche” dane udostępniane przez Państwową Komisję Wyborczą (Krajowe Biuro Wyborcze) pozbawione są walorów porównawczych i obejmują wyłącznie okres po 2001 roku. Poważnym utrudnieniem są stosowane tam metody kartograficzne, nieadekwatne dla dobrego wyjaśnienia uwarunkowań przestrzennych czy nawet percepcji. Problemy te nawarstwiają się wraz z rosnącą liczbą kolejnych wyborów.

Dlatego też istnieje pilna i uzasadniona potrzeba przygotowania szczegółowego opracowania, ukazującego dotychczasową wiedzę geograficzną, socjologiczną i politologiczną, a równocześnie w przystępny sposób obrazującą zachowania wyborcze Polaków na przestrzeni minionych dwóch dekad. Za merytoryczną stronę odpowiadają specjaliści (politolodzy, geografowie, socjologowie) zajmujący się od lat geografiami wyborczą naszego kraju, i posiadający znaczący i uznany dorobek naukowy oraz ekspercki w tej dziedzinie (M. Kowalski, P. Śleszyński, G. Węclawowicz, T. Żukowski, M. Palade).

Nadrzędnym, strategicznym celem projektu jest zatem stworzenie głównej w skali kraju platformy badań wyborczych, koncentrujących się przede wszystkim na ich przestrzennosocjologicznych i geograficznokartograficznych aspektach. Przedstawiany Atlas Wyborczy Polski jest zatem zamierzeniem ciągłym, dokumentującym i objaśniającym cyklicznie kolejne ogólnopolskie wybory Polaków (parlamentarne, prezydenckie, samorządowe, referendalne). Projekt zakłada realizację trzech podstawowych celów badawczych: poznawczego, metodologicznego i praktycznego. Zwieńczeniem prac będzie przygotowanie i wydanie Atlasu Wyborczego Polski. W kolejnych działach atlasu omówione zostanie tło polityczne i nastroje społeczne, wyniki kolejnych wyborów (parlamentarnych, prezydenckich, samorządowych, referendalnych, europejskich), uwarunkowania historyczno-kulturowe i społeczno-ekonomiczne. Analizę uzupełni prezentacja stałych i zmiennych elementów geografii wyborczej, uwzględnienie występowania obszarów funkcjonalnych (np. miasto-wieś), mniejszości narodowych, regionalizmów, grup etnicznych i wyznaniowych. Podjęta zostanie próba wytypowania gmin reprezentatywnych, tzw. kongruentnych ("Polska w pigułce") oraz porównania zachowań wyborczych w II i III RP.

Publikacje

Mapy, atlasy

- Śleszyński Przemysław: Mapa głosów nieważnych. Skala 1:5.000.000. [w]: K. Rzążewski, W. Słomczyński, K. Życzkowski, Każdy głos się liczy. Wędrówka przez krainę wyborów. Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2014 - s. 357.

Artykuły od 2013 roku

- Kowalski Mariusz: [Przestrzenne zróżnicowanie wyników wyborów do Sejmu z 1957 roku.](#) - Acta Universitatis Lodzensis Folia Geographica Socio-Oeconomica 2015, 21 - s. 73–84.

Rozdziały od 2013 roku

- Kowalski Mariusz: [Co ukształtowało regionalne zróżnicowania zachowań wyborczych?](#) [w]: Polskie etosy regionalne i ich znaczenie z perspektywy ogólnonarodowej. Red. Jan Szomburg, Marcin Wandałowski. Gdańsk: Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2018 - s. 59-65 (Wolność i Solidarność; 82)
- Wiśniewski Rafał: Polacy za granicą - wyniki głosowania. [w]: Atlas wyborczy Polski. Red. Mariusz Kowalski, Przemysław Śleszyński. Warszawa: Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, 2018 - s. 297-310.